

Prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., FESC, FAAC, osmdesátiletý

Pan prof. Michael Aschermann, DrSc., FESC, FAAC, se na sklonku letošního roku v plné aktivní práci, ve výborné duševní a fyzické kondici, dožívá významného životního jubilea. Pokládám si za velkou čest, že mohu shrnout životní a profesní dráhu tohoto stále aktivního pionýra a nestora české kardiologie.

Prof. Aschermann se narodil 21. listopadu 1944 v Praze. Po maturitě na Střední všeobecné vzdělávací škole promoval v r. 1969 na Fakultě všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze. Svoji lékařskou dráhu začal na III. interní klinice FVL UK v Praze, kde byl od začátku aktivní i ve vědecké činnosti a začal se věnovat invazivní diagnostické a posléze intervenční kardiologii. V r. 1972 složil atestaci z vnitřního lékařství I. stupně, v r. 1976 atestaci z vnitřního lékařství II. stupně a v r. 1980 atestaci z kardiologie.

Předmět jeho vědeckého zájmu byl a je neobyčejně široký, věnoval se velkému spektru kardiovaskulárních onemocnění, snad jen s výjimkou arteriální hypertenze a chlopňových srdečních vad. Tematicky se zaměřil hlavně na ischemickou chorobu srdeční a později na plicní cirkulaci. Studoval metabolické aspekty myokardu, poinfarktové srdeční aneuryzma, hemodynamiku a její vliv na prognózu, dlouhodobou prognózu nemocných s ischemickou chorobou srdeční po infarktu myokardu v korelaci s koronarografickými a ventrikulografickými nálezy, variantní anginu pectoris, prognózu po trombolytické léčbě akutního infarktu myokardu, nemou ischemii myokardu, perkutánní transluminální koronární angioplastiku, včetně možnosti ovlivnění restenózy po koronární angioplastice. Dalšími předměty jeho vědeckého zájmu byl hibernující myokard, koronární angioskopie po implantaci stentů, polymorfismy u srdečních onemocnění, ateroskleróza a její metabolické aspekty a role krevních destiček u akutních koronárních syndromů.

Prof. Aschermann dosáhl nejvyšších vědecko-pedagogických hodností: v r. 1988 obhájil kandidátskou dizertační práci na té-

ma „Poinfarktové srdeční aneuryzma, hemodynamika a prognóza“, r. 1991 habilitoval na téma „Některé aspekty ischemické choroby srdeční“, v r. 1997 obhájil doktorskou práci na téma „Koronární angioplastika“ a konečně v r. 1999 byl jmenován profesorem Univerzity Karlovy v oboru interního lékařství.

V katetrizační laboratoři prováděl kromě nekoronárních intervencí celé spektrum diagnostických metod a intervenčních výkonů – pravostranné a levostranné srdeční katetrizace a koronární intervence, včetně rotablační aterektomie. Již v r. 1976 jako první v tehdejší Československu provedl endomyokardiální biopsii, v r. 1988 jako třetí v Československu provedl první koronární balonkovou angioplastiku v dnešní Všeobecné fakultní nemocnici Praze, v roce 1995 jako první v republice začal program koronárních angiografií a konečně v r. 2003 opět jako první v Česku zahájil podávání kmenových buněk u pacientů po akutním srdečním infarktu.

Prof. Michael Aschermann přešel v r. 1990 na II. interní kliniku 1. lékařské fakulty UK v Praze, kde od počátku působil jako zástupce přednosty kliniky a jako vedoucí lékař katetrizační laboratoře. Ve spolupráci s prof. Janem Vojáčkem a skupinou intervečních kardiologů zahájil nepřetržitý provoz katetrizační laboratoře II. interní kliniky 1. LF UK pro pacienty s akutním srdečním infarktem (STEMI) a zařadil toto pracoviště opět mezi první v republice. Ve spolupráci s prof. Petrem Widimským se zasadil o provedení klinické studie „PRAGUE“, která byla přelomem v reperfuze léčbě pacientů s akutním srdečním infarktem.

V r. 1998 byl jmenován přednostou II. interní kliniky 1. LF UK. V této roli byl hybatelem a iniciátorem revoluční reprofilizace kliniky na kliniku kardio-angiologickou, což nebyl snadný úkol. Na kliniku přešli intervenční angiologové ze IV. interní kliniky 1. LF UK v Praze a posléze byla vybudována angiologická jednotka intenzivní péče a nepřetržitý program pro pacienty s kritickou končetinovou ischemií. Od r. 1999 zaměřil svou pozornost na plicní hypertenzi, a tak

mohlo vzniknout Centrum pro plicní hypertenzi jako druhé v Praze (spolu s IKEM Praha). V r. 2005 skončil jako přednosta kliniky a působil jako zástupce přednosty kliniky pro vědu a výzkum.

V současné době stále aktivně pracuje na II. interní klinice 1. LF UK v Praze a jako primář Kliniky na Košíku pro dlouhodobě nemocné v Praze. V lázních Poděbrady je předsedou Vědecké rady. V letech 2007–2017 založil a vedl o. s. „Zdravé srdce 2007“ s programem prevence rozvoje aterosklerózy u dětí ve věku 10–18 let. V roli koordinátora výměnného lékařského programu „Texas–Czech Physician Exchange Program“ (ve spolupráci s prof. Tomášem Klímou) se díky jeho úsilí postupně vystřídal 166 českých lékařů v Texas Medical Center v Houstonu, tento program probíhal od r. 1993 a byl ukončen v r. 2021. Prof. Aschermann je členem Nadačního fondu Všeobecné fakultní nemocnice Praha a člen rady Nadačního fondu Kde domov můj.

Prof. Aschermann se aktivně vzdělával při svých studijních pobytech v zahraničí – 1983–1984 studijní pobyt na kardiologii Univerzitní nemocnice v Aarhusu, Dánsku, 1991, a znovu 1998 na Texas Heart Institute v Houstonu, Texas, 1993–94 jednoroční studijní pobyt na Cornell University Medical Center v New Yorku, USA. Ze všech těchto stáží vždy přinesl nejnovější klinické i vědecké poznatky o vývoji v kardiologii a aktivně s nimi seznamoval své spolupracovníky a vyžadoval svým typicky vlídným způsobem uvedení do klinické praxe.

Publikační činnost prof. Aschermanna je nesmírně široká, je autorem a spoluautorem 644 časopiseckých publikací, 124 abstrakt v zahraničních kongresech a 222 abstrakt z domácích sjezdů. Je autorem 6 monografií, kapitol v dalších 21 monografiích, spoluautor 6 skript pro studující lékařství. Jeho citační index je neuvěřitelný: celkem 6 690 bez autocitací, H index 28.

V roce 1995 vydal monografii „Koronární angioplastika“, která se stala biblí rozvíjejícího se oboru intervenční kardiologie v České republice a svůj význam má i dnes. Další monografie „Nestabilní angina pectoris“ vyšla v r. 2001, a v r. 2004 nakladatelství Galén vydalo „Kardiologie 1. a 2. díl“, jejichž hlavním autorem a koordinátorem byl prof. Aschermann. Je spoluautorem publikace Pavla Jansy „Chronická plicní hypertenze“ vydané v r. 2017. V r. 2006 vydal vzpomínkovou knihu „Rozhovor s Jiřím Widimským, Cesta za poznáním srdce“.

Velice bohatá je přednášková činnost doma i v zahraničí. Dlouhodobě je pravidelným řečníkem na akcích pořádaných Českou kardiologickou společností a Českou internistickou společností. Opakovaně přednášel na kongresech Evropské kardiologické společnosti kongresech intervenční kardiologie (Jeruzalém, Peking, Toulouse, Praha) a Světovém kardiologickém kongresu v Berlíně. V USA přednášel na kongresu American Heart Association a opakovaně jako zvaný řečník na Mayo Clinic v Rochesteru. Velkou měrou se také věnuje i přednáškám na téma plicní cirkulace doma i v Rakousku.

Od roku 2008 až dosud je šéfredaktorem časopisu „Cor et Vasa“ a především jeho zásluhou došlo ke zvýšení odborné úrovně časopisu.

Prof. Aschermann je členem celé řady domácích a zahraničních odborných společností. V České kardiologické společnosti (ČKS) pracoval v jejím výboru i ve výboru Pracovní skupiny intervenční kardiologie, v letech 2005–2008 byl předsedou ČKS. V období 2008–2011 byl místopředsedou Pracovní skupiny Plicní cirkulace ČKS. V Evropské kardiologické společnosti (ESC) je členem Evropské asociace perkutánních koronárních intervencí (EAPCI) a členem NS Editor's Network a od r. 2022 je odpovědný za šíření doporučení ESC. Je dále členem České internistické společnosti, Spolku lékařů českých Jana Evangelisty Purkyně v Praze. Je také členem New York Heart Association, pracuje v její pracovní skupině Pulmonary circulation and right ventricular function, International Andreas Gruenzig Society. Slovenská kardiologická společnost mu udělila čestné členství.

Ohromující je výčet jeho odborných ocenění:

- 1987 – cena ČKS za soubor prací: Hemodynamika a prognóza nemocných s chronickým poinfarktovým aneurysmatem,
- 1995 – výroční cena rektora Univerzity Karlovy za nejlepší vědeckou publikaci „Koronární angioplastika“,
- 1997 – cena rektora Univerzity Karlovy za nejlepší učebnici roku pro kolektiv autorů za učebnici Vnitřní lékařství I–IV,
- pořadatel kapitoly kardiologie, hlavní autor prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc.,
- 2001 – Fellow of European Society of Cardiology (FESC),
- 2005 – Cena České internistické společnosti za monografii Kardiologie, Galén 2004,
- 2007 – Fellow of American College of Cardiology (FACC),

- 2009 – medaile za zásluhy 2. stupně udělená prezidentem republiky Václavem Klausem,
- 2011 – zlatá medaile prof. Libenského – vyznamenání od České kardiologické společnosti,
- 2014 – stříbrná medaile Univerzity Karlovy v Praze,
- 2019 – čestné uznání Záchrané služby hl. města Prahy za mnoholetou spolupráci se ZS,
- 2022 – čestné uznání ministra zdravotnictví ČR za celoživotní práci ve zdravotnictví.

V roli pedagoga 1. lékařské fakulty UK v Praze prof. Aschermann vychoval jak v pre-, tak hlavně v postgraduálním studiu celou řadu českých kardiologů a svých žáků. Troufám si konstatovat, že jeho pracovní aktivita, touha učit sebe a své okolí všemu novému, spojená s jeho noblesním chováním, byla a je pro jeho žáky přímo nakažlivá a inspirující. Dovolím si osobní poznámku: bez jeho vedení, příkladu a podpory bych nemohl dosáhnout toho, co se mi podařilo.

Prof. Aschermann se kromě lékařství věnuje celé řadě činností a koníčků, především sportu – byl vynikající orientační běžec, stále běhá, věnuje se cyklistice a lyžování, a kultuře – literatuře, divadlu a vážné hudbě.

Vážený pane profesore, milý Michaeli, přeji Ti jménem české kardiologické obce i jménem svým všechno nejlepší a hodně zdraví do dalších let, která podle všeho budou nadále aktivní. Jen nemnohým je přáno stát se již za svého života legendou české kardiologie. Tobě se to podařilo.

doc. MUDr. František Holm, CSc.